

ปธน. บองบอง มาร์กอส ประกาศจะผลิตข้าวให้เพียงพอกับความต้องการภายใน 2 ปี

ประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส (บองบอง) จูเนียร์ แถลงหลังการประชุมร่วมกับกระทรวงเกษตร (Department of Agriculture: DA) และสำนักชลประทานแห่งชาติ (National Irrigation Administration: NIA) ณ ทำเนียบประธานาธิบดี (Malacañang) ว่า ฟิลิปปินส์ “ใกล้” ที่จะบรรลุความฝันอันยาวนานหลายทศวรรษในการผลิตข้าวเพื่อเลี้ยงตนเองภายในระยะเวลาสองปีผ่าน “การปรับโครงสร้างองค์กรของระบบราชการหลักครั้งใหญ่” โดยเน้นย้ำว่าเป้าหมายที่จะผลิตข้าวให้เพียงพอกับความต้องการดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ หากรัฐบาลสามารถดำเนินการปรับโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ โดยประธานาธิบดีมาร์กอส จูเนียร์ ยังทำหน้าที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรด้วยอีกตำแหน่ง ซึ่งจากการหารือร่วมกันได้เริ่มวางตารางเวลาสิ่งที่จะต้องดำเนินการ และจากการประเมินหากสามารถดำเนินการทุกอย่างที่จำเป็นที่ต้องแก้ไขและจัดระเบียบได้ ก็จะทำให้ประเทศใกล้บรรลุเป้าหมายการผลิตข้าวให้เพียงพอได้ภายในสองปี ทั้งนี้ การปรับโครงสร้างตามแผนดังกล่าวต้องอาศัย “ความร่วมมือ การบรรจบกัน และการประสานงาน” ระหว่างหน่วยงานสำคัญต่างๆ เช่น กระทรวงเกษตร สำนักชลประทานแห่งชาติ กระทรวงโยธาธิการและทางหลวง (DPWH) และ National Economic and Development Authority (NEDA) เป็นต้น ดังนั้น การประชุมครั้งต่อไปจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าร่วม และจะนำเสนอตารางเวลาว่าจะต้องดำเนินการอะไร และต้องดำเนินการในรูปแบบใด นอกจากนี้ ประธานาธิบดี มาร์กอส จูเนียร์ ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า ได้อนุมัติการนำข้าวลูกผสมมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เพาะปลูกที่ยังคงใช้ข้าวพันธุ์แท้ โดยประธานาธิบดี มาร์กอส จูเนียร์ ได้พบหารือกับบริษัท SL Agritech Corp. ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวลูกผสม ซึ่งได้เสนอให้มีการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวลูกผสมที่ผ่านการรับรองในพื้นที่เพาะปลูกข้าวทั่วประเทศ

ทำเนียบประธานาธิบดี (Malacañang) ระบุว่า ประธานาธิบดีมาร์กอส จูเนียร์ ตกลงที่จะดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงโดยการให้เงินอุดหนุนและอำนวยความสะดวกในการกู้ยืมเงินแก่เกษตรกรชาวนา และเพื่อเป็นการเสริมโครงการกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันข้าว (RCEF) รัฐบาล

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ

จะใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวและรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดที่ผลิตข้าวที่สำคัญทั้งการ
โน้มน้าวให้สมาคม Irrigators Association (IA) และเกษตรกรชาวนาใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวลูกผสม การทำนาเปียก
สลับแห้งโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยประหยัดน้ำสำหรับพื้นที่ชลประทาน การเก็บเกี่ยวในเดือนกันยายนในช่วง
ฤดูฝน และการให้ผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวในช่วงฤดูฝน นอกจากนี้ รัฐบาลยังกระตือรือร้นที่จะเร่งอัตราการ
ขยายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการชลประทานในประเทศอีกด้วย

ทั้งนี้ ทำเนียบประธานาธิบดีตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 มีการ
พัฒนาพื้นที่เพียง 2.04 ล้านเฮกตาร์ หรือร้อยละ 65 ของพื้นที่ชลประทานที่มีศักยภาพของประเทศจำนวน
3.13 ล้านเฮกตาร์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรประมาณ 1.5 ล้านคนในระบบชลประทาน อย่างไรก็ตาม
สำนักชลประทานแห่งชาติกำลังดำเนินการหลายมาตรการเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการชลประทาน
ของฟิลิปปินส์ ทั้งนี้ ในปี 2564 ระดับการผลิตข้าวเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ (Rice Self-sufficiency)
ลดลงเหลือร้อยละ 81.5 จากร้อยละ 85 ในปี 2563 และครั้งสุดท้ายที่ฟิลิปปินส์มีระดับการผลิตข้าวที่เพียงพอ
กับความต้องการร้อยละ 100 คือในปี 2538 ไม่กี่ปีก่อนที่ฟิลิปปินส์จะยอมรับองค์การการค้าโลก (WTO) และ
อนุญาตให้นำเข้าข้าวผ่านระบบโควตา และตั้งแต่ปี 2538 ฟิลิปปินส์มีการนำเข้าข้าวอย่างต่อเนื่องและ
ไม่สามารถบรรลุ Self-sufficiency ได้อีกเลย โดยมีเพียงปี 2556 ซึ่งเป็นปีที่ฟิลิปปินส์สามารถบรรลุการผลิต
ข้าวเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการได้ใกล้เคียงที่สุดที่อัตราร้อยละ 96.8

ที่มา: หนังสือพิมพ์ Business World

บทวิเคราะห์และข้อคิดเห็น

● ข้าวถือเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของฟิลิปปินส์ เนื่องจากเป็นอาหารหลักพื้นฐานของประเทศ และมีสัดส่วน
คิดเป็นประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่ารวมของสินค้าเกษตรทั้งหมดของฟิลิปปินส์ ทั้งนี้ แม้ว่าฟิลิปปินส์จะสามารถ
เพาะปลูกข้าวเพื่อการบริโภคภายในประเทศ แต่ไม่สามารถผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการ โดยรัฐบาลฟิลิปปินส์
หลายยุคหลายสมัยพยายามที่จะเพิ่มการผลิตข้าวให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ (Rice Self-
sufficiency) เพื่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ แต่จนถึงปัจจุบันนโยบายดังกล่าวก็ยังไม่บรรลุผลสำเร็จ
โดยฟิลิปปินส์ยังคงเป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวในอันดับต้นของโลกที่มีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับ
ตั้งแต่ฟิลิปปินส์ปรับเปลี่ยนนโยบายการนำเข้าข้าวเป็นการเปิดเสรีเมื่อปี 2562 พบว่าปริมาณการนำเข้าข้าว
เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและทำให้ราคาข้าวสำหรับผู้บริโภคลดลง เนื่องจากข้าวนำเข้ามีราคาถูก นอกจากนี้ ยังส่งผลให้
ผู้บริโภควฟิลิปปินส์มีความชื่นชอบข้าวนำเข้ามากกว่าผลผลิตข้าวในท้องถิ่นอีกด้วย

รัฐบาลชุดปัจจุบันภายใต้การนำของประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ มีนโยบายที่จะพยายาม
เพิ่มผลผลิตข้าวให้ได้ร้อยละ 100 ของความต้องการข้าวของประเทศเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เป้าหมายดังกล่าว
จะสามารถบรรลุความสำเร็จได้ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับประเทศฟิลิปปินส์ เนื่องจากมีปัจจัยและความท้าทาย
สำคัญหลายประการ ได้แก่ (1) ภูมิประเทศของฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่เป็นภูเขาประกอบด้วยเกาะเล็กๆ หลายเกาะ
ทำให้มีพื้นที่ราบลุ่มน้อยไม่เหมาะต่อการขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าว (2) ฟิลิปปินส์ตั้งอยู่ในบริเวณแนววงแหวน

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ

แห่งไฟ (Ring of Fire) ทำให้ต้องประสบภัยพิบัติทั้งแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด และพายุไต้ฝุ่นบ่อยครั้ง ในแต่ละปี ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร (3) การขาดแคลนการวิจัยและพัฒนาที่ยั่งยืน เทคโนโลยีการเกษตรยังล้าสมัย ผลผลิตต่อไร่ต่ำและต้นทุนการผลิตสูง (4) การเปลี่ยนแปลงของประชากร ในแรงงานภาคเกษตร ภาวะขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร เนื่องจากปัญหาเกษตรกรที่เริ่มมีอายุมากขึ้น (5) ปัจจัยอื่นๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ และการขยายตัวของจำนวนประชากรชาวฟิลิปปินส์ เพิ่มมากขึ้นทุกปี เป็นต้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางอาหาร และทำให้ฟิลิปปินส์ ไม่สามารถประสบความสำเร็จในนโยบายพึ่งพาตนเองในช่วงที่ผ่านมาได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากตัวเลขล่าสุด ในปี 2564 ที่ระดับการผลิตข้าวเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ (Rice Self-sufficiency) อยู่ที่เพียงร้อยละ 81.5 และยิ่งลดลงจากจากร้อยละ 85 ในปี 2563 นอกจากนี้ หลายฝ่ายยังได้คาดการณ์ว่าในปีนี้ ฟิลิปปินส์ มีแนวโน้มที่จะนำเข้าข้าวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปัญหาขาดแคลนข้าวจากผลผลิตลดต่ำลง และความเสียหายของ ผลผลิตจากผลกระทบจากซูเปอร์ไต้ฝุ่นในช่วงปลายปีที่ผ่านมา ประกอบกับราคาปุ๋ยที่เพิ่มขึ้นทำให้มีการใช้ปุ๋ย ลดน้อยลง ซึ่งคาดว่าจะทำให้ผลผลิตข้าวลดลงด้วย ดังนั้น ฟิลิปปินส์จึงถือเป็นตลาดข้าวที่สำคัญที่ยังจำเป็นต้อง พึ่งพาการนำเข้าข้าวในปริมาณมาก แม้ว่ารัฐบาลจะพยายามใช้นโยบาย Rice Self-sufficiency ก็ตาม ซึ่งถือเป็น โอกาสของการส่งออกข้าวไทยมายังตลาดฟิลิปปินส์ ทั้งนี้ ในปี 2565 ไทยส่งออกข้าวมายังฟิลิปปินส์ ปริมาณ 185,714 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 27 จากปี 2564 ที่มีปริมาณส่งออก 146,239 ตัน และคาดว่าในปี 2566 แนวโน้ม การส่งออกข้าวของไทยมายังฟิลิปปินส์จะยังคงสามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง จากแนวโน้มความต้องการ ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ประกอบมีการคาดการณ์ว่าเวียดนามซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญและครองส่วนแบ่งตลาดข้าวนำเข้า อันดับ 1 ในฟิลิปปินส์มากกว่าร้อยละ 80 จะผลิตข้าวได้ลดลงในปีนี้ ทำให้เป็นโอกาสสำคัญของการส่งออก ข้าวไทยมายังฟิลิปปินส์ โดยปัจจุบันราคาข้าวไทยอยู่ในระดับที่แข่งขันได้มากขึ้น และข้าวไทยยังคงมีข้อ ได้เปรียบสำคัญในเรื่องของคุณภาพมาตรฐานที่เป็นที่เชื่อมั่นใจของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม ไทยยังคง จำเป็นต้องเร่งการพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีความหลากหลายมากขึ้นโดยเฉพาะข้าวพื้นนุ่ม เพื่อตอบโจทย์ให้ตรงกับ ความต้องการตลาดฟิลิปปินส์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

10 มีนาคม 2566

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ